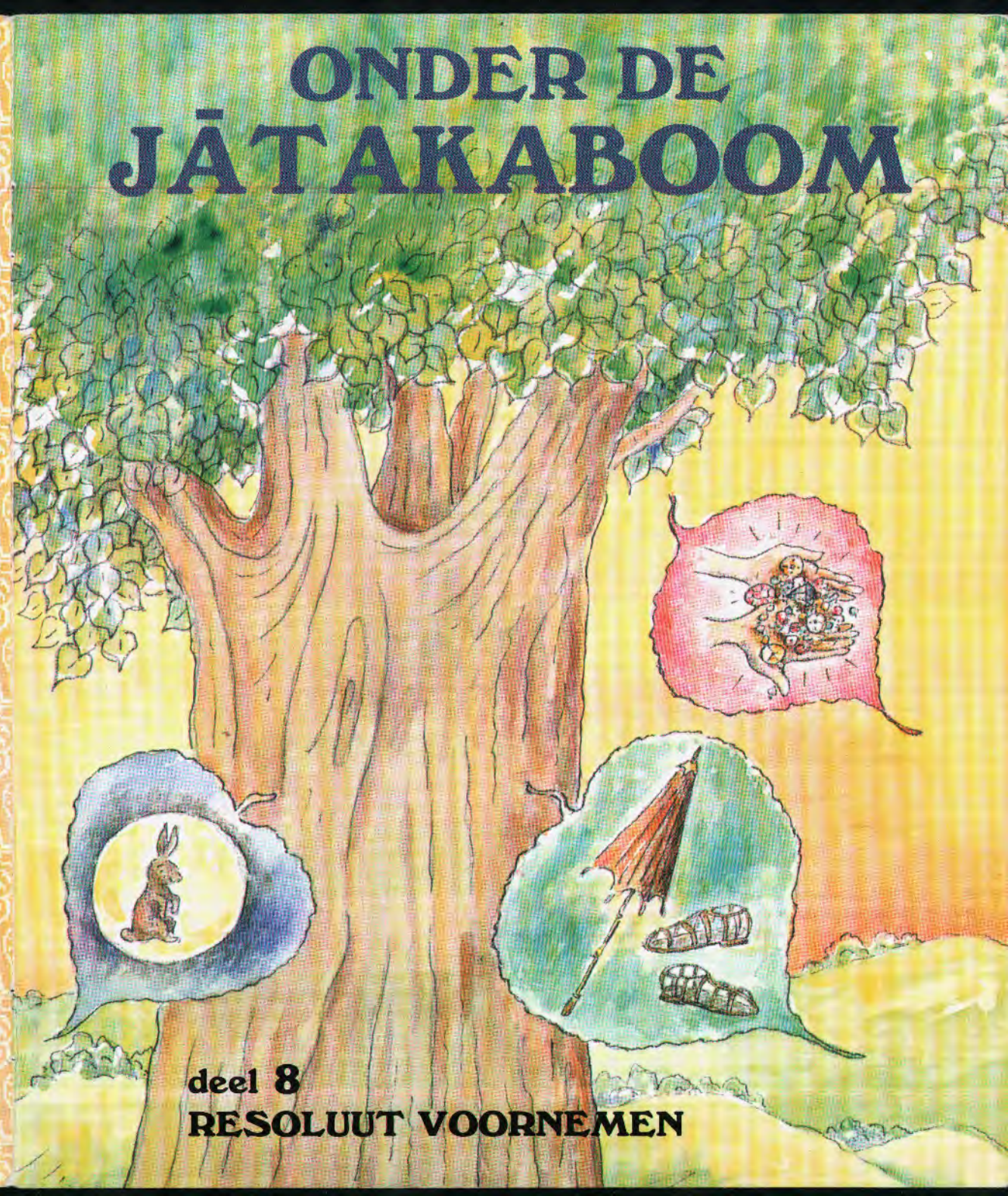

ONDER DE JĀTAKABOOM

Jātaka's zijn verhalen waarin de Boeddha vertelt hoe hij in zijn vorige levens als Bodhisatta bezig was met het ontwikkelen van goede eigenschappen. Tien goede eigenschappen moest hij vervolmaken om een Boeddha te kunnen worden. Elk deeltje van deze serie gaat over één eigenschap (pāramitā). Eerst wordt de pāramitā kort uitgelegd. Dan volgt een 'idee om te doen'. Vervolgens kun je drie (bewerkte) Jātaka's lezen: makkelijk(*) minder makkelijk(**) en wat moeilijker(***) te begrijpen. Veel Dhamma-plezier.

Voor publikaties en/of nadere informatie:
Boeddhayāna Uitgeverij,
Stephensonstraat 13
2561 XP Den Haag

deel 8
RESOLUUT VOORNEMEN

RESOLUT AODIEMW
1864

**ONDER DE
JĀTAKABOOM**

Deel 8
Resoluut Voornemen

Onder de Jātakaboom:

Deel 1	Vrijgevigheid
Deel 2	Deugdzaamheid
Deel 3	Verzaken
Deel 4	Wijsheid
Deel 5	Energie
Deel 6	Verdraagzaamheid
Deel 7	Waarheid
Deel 8	Resoluut Voornemen
Deel 9	Liefdevolle Vriendelijkheid
Deel 10	Gelijkmoedigheid

©1998 Boeddhayāna Uitgeverij
Uitgegeven door Boeddhayāna Uitgeverij
Samenstellers: Raphael Kips, Māyā van Lobberegt en Tusitā de Klerk
Omslag en illustraties: Wajirā Meerveld
Eerste druk: 1998/2541
ISBN 90-71329-66-6

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Informatie over:

**Boeddhayāna Centrum Nederland:*

Het Boeddhayāna Centrum Nederland (BCN) is opgericht in 1973 en beheert twee kloosters: het Boeddhayāna Klooster te Den Haag en het Ehipassiko Klooster te Makkinga (Friesland). De hoofdmonnik en oprichter van beide kloosters is de Eerwaarde Mahā Thera Dhammawīranātha. De Eerw. Mahā Thera Dhammawīranātha is in 1953 geboren te Den Haag en werd op 14-jarige leeftijd Boeddhist. In 1977 trad hij in Indonesië onder leiding van zijn Leermeester, de Zeereerwaarde Jinamitto Nāyaka Thera, toe tot de Orde van (Therawāda) Monniken. Enige tijd na zijn inwijding kreeg de Eerw. Thera van zijn Leermeester de opdracht naar Nederland terug te keren om de Dhamma te onderwijzen.

**De Samenstellers:*

Raphael Kips (correspondent uit België en vertaler van diverse Boeddhistische teksten) heeft de jātaka's vertaald vanuit het Engels. (Stories of Buddha's Former Births; edited by E. B. Cowell; Cosmo Publications India.)

Toesitā de Klerk is werkzaam geweest in het basisonderwijs en schrijft Boeddhistische verhalen voor kinderen. Zij heeft de vertaalde jātaka's bewerkt voor kinderen.

Māyā van Lobbergt, werkzaam in het onderwijs en medewerkster van het Boeddhistische kinderblad Ayo Ayo, heeft de lay-out verzorgd.

De illustraties en omslag zijn gemaakt door Wajirā Meerveld. Zij is illustratrice van beroep en heeft reeds meerdere kinderboeken op haar naam staan.

Het geheel is tot stand gekomen onder de supervisie van de Eerwaarde Dhammawīranātha Mahā Thera.

Inhoud

- 5 Over resoluut voornemen
- 9 De gouden ganzen*
- 15 De trotse asceet **
- 22 De vastberaden slang ***

Waar hebben we het over . . .

Pāli	uitspraak	betekenis
Ānanda	Aanande	monnik en verzorger van de Boeddha
Anoeroeddha	Anoeroeddhe	monnik in de tijd van de Boeddha
Benares	Beenaares	stad in India
Brahmadatta	Bragmadatte	naam van een koning
Channa	Tsjanne	wagenmenner van de Bodhisatta
Kassapa	Kassape	monnik in de tijd van de Boeddha
Moggallāna	Moggallaane	hoofddiscipel van de Boeddha
Pacceka- Boeddha	Patsjeeke Boeddhe	een Boeddha die geen les geeft
Sāripoetta	Saaripoette	hoofddiscipel van de Boeddha

De slang wilde in het vuur springen, maar de dokter hield hem tegen. Hij haalde het gif uit de wond met een simpel middel en de man genas meteen. Daarna vertelde de dokter de slang over de regels en wetten van goed gedrag. Hij liet hem vrij en zei: „Doe van nu af aan niemand meer kwaad.”

En de Meester zei: „Monniken, wanneer Sāripoetta eenmaal afstand van iets heeft gedaan zal hij het nooit meer terugnemen. Zelfs niet als zijn leven daardoor in gevaar komt. Sāripoetta was de slang en ikzelf de dokter.”

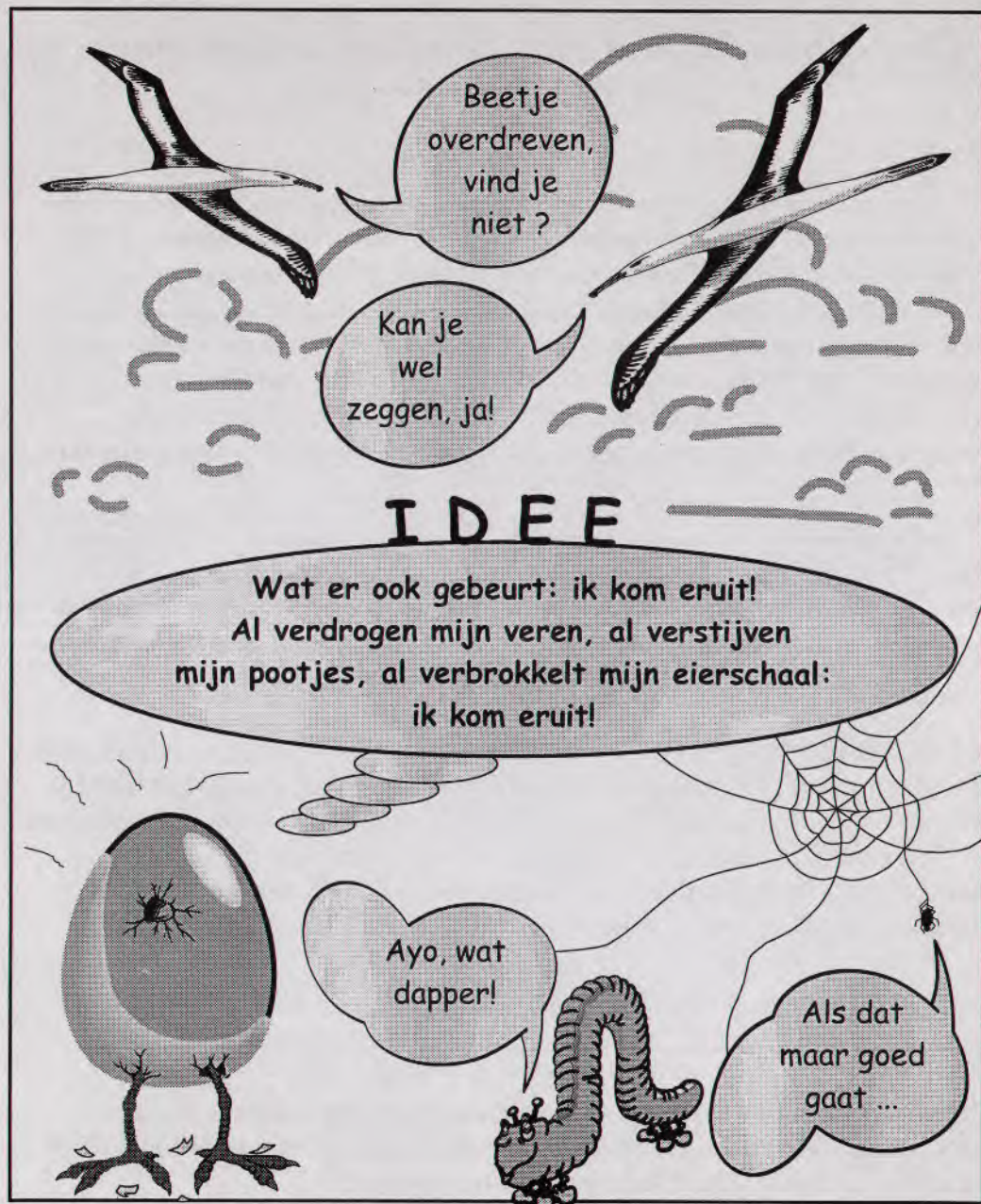
De volmaaktheid van resoluut voornemen of adhiṭṭhāna pāramitā

De volmaaktheid van resoluut voornemen, van vastberadenheid of van 'dit ga ik doen!', is de vader van alle andere pāramitā's. Waarom? Kijk, wanneer je je iets heel zeker voorneemt, kies je ergens voor en laat je je door niets of niemand daarvan afbrengen. En wat moet je het allereerste doen om de pāramitā's te gaan ontwikkelen? Juist, ervoor kiezen om dat te gaan doen! Je kiest ervoor om Boeddhist te zijn. Je kiest ervoor om het goede te doen. Om dāna te geven, om wijs te worden, om de waarheid te spreken en . . . om vastberaden te leren zijn. Bijvoorbeeld:

Je neemt je voor om je zieke vriend te bezoeken en een leuk spel met hem te gaan doen. Onderweg kom je een andere vriend tegen. Hij vraagt of je met hem gaat zwemmen. Het is heerlijk weer en je hebt er veel zin in. Wat doe je? Blijf je bij je besluit of laat je je overhalen om mee te gaan zwemmen? Je gaat door! Op naar je vriend.

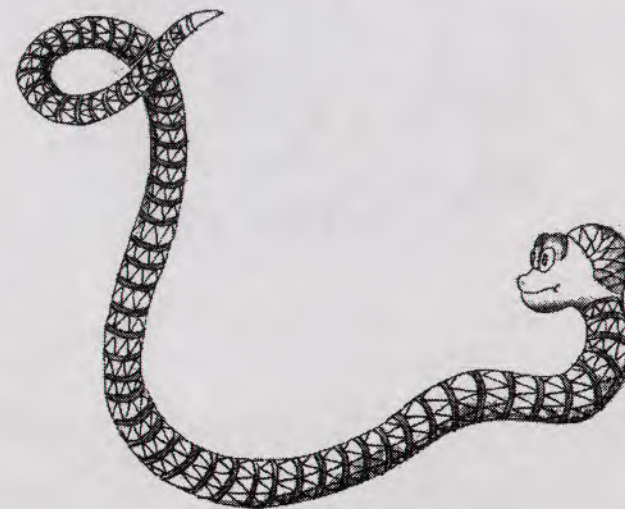
Maar wat is de weg lang! Je wordt moe en denkt: 'Was ik er maar nooit aan begonnen!' Dan zie je in gedachten je vriend en je bedenkt hoe blij hij zal zijn met je bezoek. Je gaat door! En vreemd, je voelt je ineens niet moe meer. Eenmaal bij je vriend ben je ontzettend blij dat je zo vastberaden bent geweest. Hij straalt van plezier en aan het eind van je bezoek ziet hij er een stuk beter uit.

Adhiṭṭhāna: waar je voor kiest, dat doe je ook, met heel je hart. Denk maar aan de Boeddha. Toen hij zich had voorgenomen om de Verlichting te bereiken, liet hij zich niet afleiden, zelfs niet door de ergste legers en de mooiste dochters van Māra! Hij bleef onvermoeibaar doorgaan. Wie zo vastberaden is, is ook dapper en een voorbeeld voor anderen. Alhoewel niet iedereen het hiermee eens is . . .

Nu gebeurde het dat een landheer getroffen werd door een slangebeet. Zijn familie bracht hem zo snel mogelijk naar de dokter. De Bodhisatta zei: „Zal ik de beet behandelen met de gebruikelijke medicijnen of zal ik de slang vangen en ervoor zorgen dat hij zijn eigen gif uit de wond zuigt?” „Vang de slang en laat hem zijn eigen gif eruit zuigen,” was het antwoord van de zieke man. Dus ving de Bodhisatta de slang en vroeg hem: „Heb jij deze man gebeten?” „Ja, dat heb ik gedaan,” zei de slang. „Wel, zuig je eigen gif uit de wond.” „Wat? Het gif terugnemen dat ik eens heb afgescheiden?” riep de slang. „Dat heb ik nog nooit gedaan en zal ik ook nooit doen!” Toen maakte de dokter een vuur van hout en zei tegen de slang: „Of je zuigt het gif uit de wond, of ik gooi je in het vuur.” „Zelfs als de vlammen mijn lot zijn, dan zal ik het gif dat ik heb afgescheiden niet terugnemen,” zei de slang en hij reciteerde het volgende vers:

„Ik zou me schamen het gif dat ik eens heb afgescheiden terug te nemen om daar mijn leven mee te sparen. Liever de dood gezocht dan een leven door zwakte gekocht.”

De vastberaden slang

Dit verhaal werd verteld door de Boeddha toen hij verbleef in het Jetawana-klooster en gaat over Bhante Sāripoetta. Het gerucht ging namelijk dat Bhante Sāripoetta van maiskoeken hield. Elke dag werden er maiskoeken aangeboden. Op een keer nadat de monniken daarvan hadden gegeten, bleven er nog veel koeken over. De dāyaka's zeiden tegen de monniken: „Alstublieft, bewaar wat voor degenen die nu in het dorp zijn.” En wie was er in het dorp? De sāmanera van Bhante Sāripoetta! Voor hem werd dus een portie maiskoeken apart gehouden. Maar zodra bleek dat de sāmanera niet voor dāna-tijd terug zou zijn, werden de maiskoeken aan Bhante Sāripoetta gegeven. En juist toen Bhante Sāripoetta de maiskoeken op had, kwam de sāmanera binnen. Bhante Sāripoetta legde uit wat er gebeurd was. „Ah,” zei de jonge monnik, „we hebben allemaal een zoete smaak.” De grote Bhante Sāripoetta was niet erg tevreden met deze gang van zaken. „Vanaf deze dag,” nam hij zich resoluut en vastbesloten voor, „eet ik geen maiskoeken meer.” En vanaf die dag raakte Bhante Sāripoetta geen maiskoek meer aan!

Dit werd al spoedig bekend in het hele klooster. In de Hal van de Waarheid zaten de monniken bijeen en spraken hierover. Toen de Boeddha binnenkwam vroeg hij: „Waar praten jullie over, monniken, terwijl jullie hier zo zitten?” Nadat ze het aan hem hadden verteld, zei hij: „Monniken, wanneer Bhante Sāripoetta een resoluut besluit heeft genomen, zal hij daar nooit meer op terugkomen. Zelfs niet als zijn leven daardoor in gevaar komt.” En hij vertelde hen dit verhaal uit het verleden:

Eens, in de tijd dat Brahmadata regeerde in de stad Benares, werd de Bodhisatta geboren in een familie van dokters die zeer bedreven waren in het genezen van slangebeten. Toen hij volwassen was, werd ook de Bodhisatta een dokter die bedreven was in het genezen van slangebeten.

*„Vervuld van trots bleef ik zwijgen
tot ik grote spijt begon te krijgen.
Toen nam ik een resoluut besluit:
alle trots gaat eruit!”*

Zo verklaarde de Bodhisatta zijn eigen vastentijd. Hij waarschuwde de dieren nog een keer en stuurde ze toen weg. Ze zochten allemaal hun eigen plek weer op en leefden een goed en deugzaam leven.

Nadat de Boeddha klaar was met dit verhaal legde hij uit wie de dieren en de asceet waren geweest: „In die tijd was Aneroeddha de bosduif, Kassapa de beer, Moggallāna de jakhals, Sāripoetta de slang en ikzelf was de asceet.”

Waarop de bosduif antwoordde:

*„Mijn vrouw en ik gingen vervuld van gulzigheid
op zoek naar voedsel omstreeks deze tijd.
Zij werd gegrepen door een havik
en o, wat een verdriet had ik!
Op vele manieren ken ik mijn verlies.
Het is als hevige pijnen.
Daarom dat ik dit vasten verkies
opdat mijn hartstocht zal verdwijnen.”*

De asceet stelde aan alle andere dieren dezelfde vraag, één voor één, en zij antwoordden hoe het voor hen was. Zo verklaarden ze alle vier hun resolute voornemen. Toen stonden ze op en stelden de asceet de vraag: „Heer, op andere dagen gaat U rond deze tijd op zoek naar wilde vruchten. Wat is de reden dat u vandaag niet gaat maar het vasten in acht neemt?” En zij reciteerden:

*„Naar onze beste kennis, Heer, hebben wij verteld
hoe het vasten voor ons geldt.
Maar we zouden u op onze beurt willen vragen:
waarom, o brahmaan, wilt u het vasten verdragen?”*

De Bodhisatta antwoordde:

*„Een Pacceka-Boeddha kwam bij mij.
Hij wilde me helpen en toonde daarbij
mijn huidige komen en gaan
alsook mijn toekomstige naam.”*

De gouden ganzen

In het koninkrijk van Mahimsaka regeerde koning Sakoela rechtvaardig en eerlijk. Niet ver van de hoofdstad was een dorpje waar veel vogelaars woonden: mensen die vogels vingen en verkochten. En niet ver van de stad was een meer waarin wel vijf soorten lotussen groeiden: het Manoesyameer. Er bevonden zich veel vogels rondom het meer en de vogelaars konden hun vallen daar vrij neerzetten.

In die tijd was de Bodhisatta koning van 96.000 gouden ganzen. Zijn naam was Dhatarattha en hij woonde met zijn volk en zijn trouwe knecht Soemoekha in de gouden grot op de berg Cittakoeta. Op een keer vloog een groepje gouden ganzen weg op zoek naar voedsel en kwam bij het Manoesyameer. Daar aten de ganzen hun buikje vol en tevreden vlogen ze terug naar de berg. Opgewonden vertelden ze aan de koning: „Sire, vlakbij de mensen is een lotusmeer dat Manoesya heet en waar een overvloed aan eten is. Genoeg om ons allemaal te voeden.” De koning antwoordde: „Het gebied van de mensen is gevaarlijk. Maar als jullie het graag willen, zullen we er naar toegaan.”

Met zijn hele gevolg vloog de ganzenkoning naar het Manoesyameer. Zodra hij daar landde, raakte zijn poot een val, het ijzer sloeg om zijn poot en de koning zat vast. Hij trok aan het ijzer om zich los te rukken maar daardoor kwam het ijzer nog strakker om zijn poot te zitten. Het stak eerst door zijn vel, toen door zijn vlees en uiteindelijk zat het zelfs op het bot. Hij bloedde vreselijk en had ontzettend veel pijn. Maar hij bedacht: 'Als ik nu de waarschuwingsroep laat horen, zullen alle vogels wegvliegen zonder gegeten te hebben en van zwakheid zullen ze dan in het water vallen. Ik kan beter wachten tot ze klaar zijn met eten.' Vastbesloten om alle pijn te verdragen ter wille van zijn volk, wachtte de ganzenkoning geduldig tot de ganzen klaar waren met eten. Toen hij zag dat ze genoeg hadden gegeten, liet hij de waarschuwingsroep van een

gevangen vogel horen. Zodra de ganzen de roep hoorden, vlogen ze op. Geschrokken en voor hun leven vrezend, vlogen ze zo snel als ze konden naar de berg Cittakoeta. Maar Soemoekha, de trouwe knecht, vloog niet weg. Hij bleef staan en dacht: 'Zou het kunnen zijn dat er iets vreselijks met onze grote koning is gebeurd? Ik ga kijken.' Hij vloog over het meer en vond de koning hevig bloedend en vol pijn in de modder liggen. De grote koning was gevangen! „Wees niet bang, grote koning, ik zal u uit deze val bevrijden, al kost dat mijn eigen leven!” Om hem te testen zei de koning: „Alle vogels zijn gevlogen. Wat heeft het voor zin om bij me te blijven? Ga, en vlug een beetje.” Maar vastbesloten zei Soemoekha: „O nee, grote koning, nooit zal ik u verlaten. Eens zal ik moeten sterven, dus waarom niet nu? Ik blijf bij u, wat er ook gebeurt. En niemand die me van dit besluit af kan brengen.”

Ondertussen was de vogelaar naar de val gegaan om te zien wat hij deze keer gevangen had. Dat was boffen, een pracht van een gans! Hij liep op de val af, wilde de gans pakken en hoorde toen dat de gans niet alleen was. Vol verbazing luisterde hij naar wat de dieren tegen elkaar zeiden. Het hart van de vogelaar werd zacht door wat hij hoorde. Zoveel trouw en vriendschap, zoveel vastberadenheid, dat was zelfs onder de mensen zeldzaam. Hij liep op de ganzen af en zei: „O grote vogel, ik zal u bevrijden. Jullie zijn werkelijk heel zeldzaam.” Heel voorzichtig maakte de vogelaar de gans uit de val los, tilde hem op en legde hem op de oever van het meer. Vol liefde haalde hij wat water en verzorgde de gewonde poot van de koning. Door de kracht van zijn liefde genas de wond onmiddellijk en even later stond de ganzenkoning weer op beide poten. Er was geen bloed en geen wond meer te zien!

Soemoekha was vol vreugde en zei: „Koning, deze man heeft ons een grote dienst bewezen. Als hij niet naar ons geluisterd had, zou hij heel rijk geworden zijn door ons te verkopen. Maar hij heeft niet aan zichzelf gedacht en ons vrijgelaten. Laten we met hem naar de koning gaan en hem voor zijn leven gelukkig maken.” Dat vond de ganzenkoning een

Daar kwamen de bosduif en de andere dieren tevoorschijn, zij begroetten hem en gingen schuin naast hem zitten. De asceet zei tegen de bosduif: Op andere dagen komt u hier nooit rond deze tijd maar gaat u op zoek naar voedsel. Bent u vandaag aan het vasten?” „Ja Heer, dat doe ik.” „Hoezo dan?” vroeg de asceet. En hij reciteerde het eerste vers:

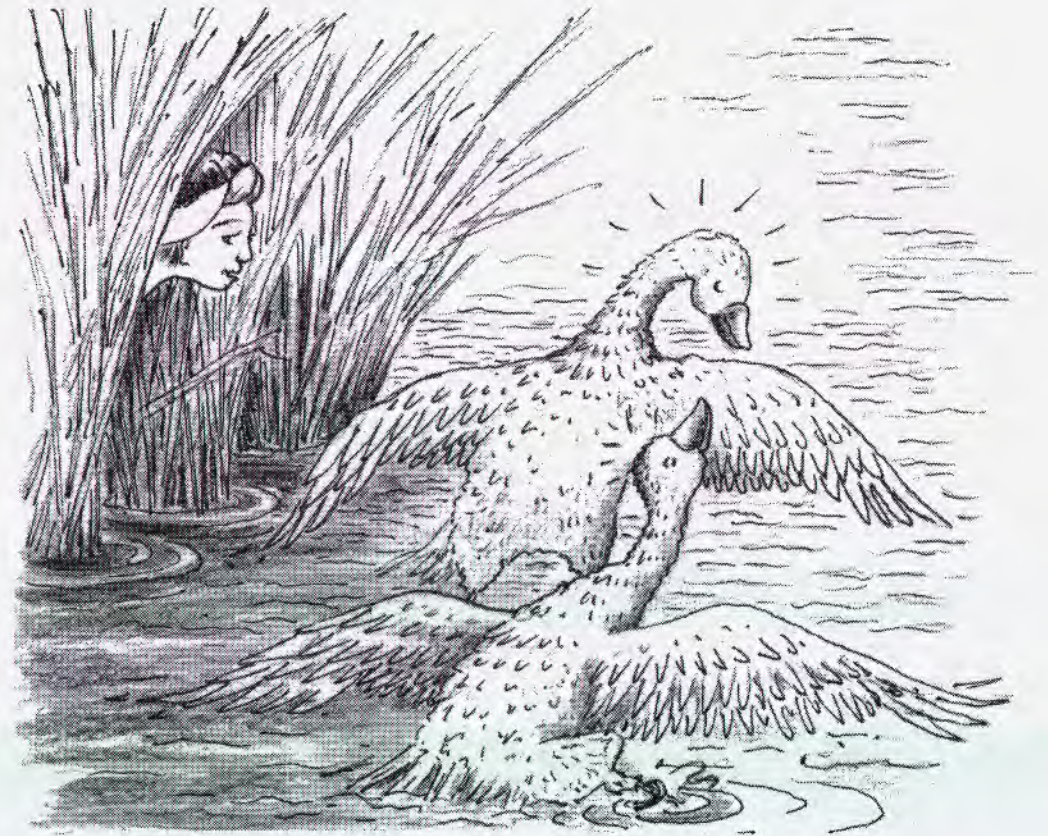
*„U bent met heel weinig tevreden
o vliegende duif uit het bos.
Waarom dan honger en dorst geleden?
Waarom laat u het vasten niet los?”*

Met de oefening van de asceet ging het niet zo erg goed. Dat kwam omdat hij nog erg veel trots had. Hij was vooral trots op zijn geboorte als brahmaan. Een Pacceka Boeddha bemerkte dat en dacht: 'Deze asceet is voorbestemd om een Boeddha te worden en in deze kringloop zal hij de volmaakte wijsheid verwerven. Ik zal hem helpen om zijn trots te overwinnen en de volmaaktheden te ontplooien.' Terwijl de asceet in zijn hut van bladeren zat kwam de Pacceka-Boeddha naar beneden uit het Himālaya-gebergte en ging op de stenen plaat van de asceet zitten. Toen de asceet naar buiten kwam, zag hij de man op zijn zitplaats zitten. Door zijn trots kon hij zich niet beheersen en schreeuwde: „Wees vervloekt, nietsnut, kaalkop, waarom zit je op mijn zitplaats?” „Heilige man,” antwoordde de Pacceka-Boeddha, „waarom hebt u zo'n trots? Ik ben een Pacceka-Boeddha en ik vertel u dat u voorbestemd bent om een Boeddha te worden. Nu, waarom bent u zo trots en hartstochtelijk? Dat past u toch helemaal niet?” Dit was het advies van de Pacceka-Boeddha. De asceet zei helemaal niets. Hij groette niet, vroeg niet wanneer hij een Boeddha zou worden en waar, maar bleef helemaal stil. De Pacceka Boeddha steeg op in de lucht, schudde het stof van zijn voeten uit op de haarvlecht van de asceet en vertrok naar de Himālaya's.

Nadat de Pacceka-Boeddha vertrokken was, werd de asceet heel erg verdrietig. „Er is een heilige man,” zei hij, „met een zwaar lichaam en toch reist hij door de lucht als een katoenen pluisje dat door de wind wordt voortgeblazen! Een Pacceka-Boeddha! En ik heb hem niet gegroet omwille van mijn trots, ik heb hem niet gevraagd wanneer ik een Boeddha zal worden, vanwege mijn trots. Wat kan ik doen? In deze wereld is een goed leven het allerbelangrijkst. Maar mijn trots staat me in de weg. Nooit meer zal ik op zoek gaan naar wilde vruchten totdat ik heb geleerd mijn trots te overwinnen.”

Hij ging zijn hut in en zette zich op zijn bed van twijgjes voor meditatie. Toen hij zeker wist dat hij zijn trots overwonnen had, kwam hij weer naar buiten en ging op de stenen plaat zitten.

goed idee. „Vriend,” vroeg hij aan de vogelaar, „waarom zet je vogelvalen?” „Voor het geld,” antwoordde de vogelaar. „Laten we dan nu naar je koning gaan en aan hem vragen of hij je voor je hele leven rijk maakt.” „Nee!” riep de vogelaar verschrikt uit. „Koningen kunnen zwak van geest zijn en rare dingen doen. Dadelijk neemt hij u gevangen en laat hij u doden.” Maar Soemoekha zei: „Wees niet bang, vriend, Als wij het hart van een vogelaar kunnen verzachten, zal een koning zeker naar ons luisteren. Kom, breng ons snel naar je koning.” „Goed,” zei de vogelaar, „maar wees niet boos op mij als er wat gebeurt.” Hij bond de vogels op zijn stok en bracht hen voor de koning.

„Wat een mooie ganzen,” zei koning Sakoela toen de vogelaar binnenkwam. „Hoe kom je daar aan?” De vogelaar vertelde het hele verhaal. Van de val, van de poot, van de trouwe Soemoekha en van zijn eigen goede daad. Nadat de koning alles had aangehoord, bood hij de ganzenkoning een kostbare troon aan en ook de trouwe knecht kreeg een troon om op te zitten. Hij gaf hen eerst het beste voedsel wat er te vinden was en vroeg toen of de ganzenkoning hem over de Waarheid wilde vertellen. De ganzenkoning vertelde de koning hoe hij een goed leven kon leiden en een nog betere koning kon zijn door vastberaden het goede te doen. Koning Sakoela was zo blij met deze woorden dat hij vroeg wat de ganzenkoning wenste te hebben. Maar de Bodhisatta zei: „Ik hoef niets, maar zorg dat de vogelaar het zo goed heeft dat hij geen vallen meer hoeft te zetten.” Dat beloofde de koning. Toen de tijd voor het afscheid was gekomen, vroeg de koning of de ganzenkoning nog eens terug wilde komen, samen met Soemoekha. Dat vond de ganzenkoning goed. „Wees vastberaden in het goede,” zei hij tegen de koning en vloog toen weg, samen met zijn knecht.

De beer was zo gulzig en had zoveel trek in voedsel, dat hij alle voorzichtigheid vergat en naar het dorp ging om daar eten te vinden. De mensen die hem zagen schreeuwden: „Daar is een beer!” Bewapend met stokken gingen ze hem achterna en sloegen hem bont en blauw. Hij kwam thuis met een hoofd vol bloed en een lichaam dat overal pijn deed. 'Aha,' dacht hij, 'dit is dus het resultaat van mijn gulzigheid.' En hij nam zich resoluut voor: „Nooit zal ik meer op zoek gaan naar voedsel, totdat ik weet hoe ik mijn gulzigheid moet beheersen.” Dus ging hij naar de kluzenaarshut, legde zich op z'n zij en dacht alleen nog maar aan zijn voornemen.

Evenzo ging de jakhals op zoek naar voedsel. Tot zijn grote vreugde vond hij een dode olifant. „Hier is voedsel genoeg!” schreeuwde hij en zette zijn tanden in de slurf. Maar het was alsof hij in een boomstam beet. Dus zette hij zijn tanden in een slagtang. Maar dan kon hij net zo goed in een steen bijten! De buik leek op een mand en de staart op een ijzeren kom. Dan maar de buik proberen. Ha! Deze was zo zacht als botercake. Hij at en at en at, tot hij helemaal in de olifant was verdwenen. Als hij dorst had dronk hij bloed en als hij moe was gebruikte hij de ingewanden van de olifant als bed.

Zo leefde hij een hele tijd. 'Waarom zou ik hier nog weggaan?' dacht hij. 'Ik heb hier alles: eten, drinken en een bed.' Dus bleef hij tevreden in de buik van de olifant wonen. Het leek allemaal fijn en goed in zijn nieuwe huis en hij had het reuze naar zijn zin. Maar door de wind en de hitte droogde de olifant uit en bedierf het vlees. Het werd benauwd in de olifant en het ging stinken. De jakhals wilde eruit maar de ingang was door de droogte dichtgeslibd. Zo zat de jakhals opgesloten in de dode olifant. Hij vond het er verschrikkelijk, maar een weg naar buiten was er niet.

Op een dag stak er een storm op en begon het te regenen. De ingang werd weer soepel en ging open. Toen de jakhals de opening zag, schreeuwde hij: „Veel te lang heb ik hier geleden, nu wil ik naar buiten.” Eerst stak hij zijn kop door het gat en dat ging wel, maar zijn lijf moest hij er met veel moeite doorheen persen. Dat deed hij nogal gehaast en toen hij eindelijk buiten stond was hij dan ook zo kaal als een palmboom. Er was geen haartje meer op hem te bespeuren. 'Ach,' dacht hij, 'het is mijn hebberigheid die me al deze narigheid heeft opgeleverd.' En hij nam het resolute voornemen: „Ik zal niet eerder op zoek gaan naar voedsel totdat ik heb geleerd mijn hebberigheid te beheersen.”

Hij ging naar de kluzenaarshut, legde zich op z'n zij en dacht alleen nog maar aan zijn voornemen.

Bij de berg Cittakoeta aangekomen, kwamen alle vogels luid snaterend op hen af. „Hoe bent u ontsnapt?” „Wat is er gebeurd?” „Vertel, vertel!” De koning vertelde het hele verhaal en aan het eind riepen alle vogels: „Lang leve de koning, lang leve Soemoekha, lang leve koning Sakoela. Mogen ze allemaal gezond en gelukkig zijn.”

Aan het eind van dit verhaal vertelde de Boeddha wie iedereen geweest was: „Channa was de vogelaar, Sāripoetta de koning, Ānanda de trouwe knecht en ikzelf de ganzenkoning.”

De trotse asceet

Lang geleden werd de Bodhisatta geboren in een grote familie van brahmanen. Toen hij volwassen was, ging hij als asceet in het woud leven. Niet ver van zijn hut leefden vier dieren: in een bamboe-bosje huisde een bosduif, onder een mierenhoop een slang, tussen het kreupelhout had een jakhals zijn schuilplaats en in een ander struikgewas leefde een beer. Af en toe bezochten de dieren de asceet en luisterden naar zijn woorden.

Op een dag verliet de bosduif met zijn vrouw het nest, op zoek naar voedsel. Zijn vrouw, die achter hem aan liep, werd plotseling door een havik gegrepen. Toen de bosduif zijn vrouw hoorde krijsen, draaide hij zich om en zag hoe de havik haar doodde en opat. De bosduif hield zo verschrikkelijk veel van zijn vrouw, dat het leek of zijn hart nu in brand stond van verdriet. 'Aan deze brand moet ik iets doen,' dacht hij. En hij nam zich resoluut voor: „Ik ga niet eerder voedsel zoeken, voordat ik weet hoe ik mijn brandend hart kalm kan krijgen.” Dus hield hij op met het zoeken naar eten en ging naar de asceet. Daar aangekomen, ging hij op z'n zij liggen en dacht alleen nog maar aan zijn voornemen.

Ook de slang ging op zoek naar voedsel. Hij kroop uit de mierenhoop om iets eetbaars te vinden op het koeien-pad dat langs het dorp liep. Op dat moment kwam er een prachtige witte stier langs die per ongeluk op de slang trapte. De slang werd zo boos dat ze de stier beet. De stier stierf onmiddellijk. Toen de mensen uit het dorp de dode stier zagen, begroeven ze hem huilend en legden bloemenkransen bij zijn graf. Toen ze allemaal weg waren, kwam de slang weer tevoorschijn en dacht: 'Door mijn boosheid heb ik dit wezen van zijn leven beroofd en vele harten verdrietig gemaakt.' En hij nam zich resoluut voor: „Ik zal niet eerder voedsel gaan zoeken voordat ik heb geleerd mijn boosheid te beheersen.” Daarop spoedde hij zich naar de kluizenaarshut, ging op z'n zij liggen en dacht alleen nog maar aan zijn voornemen.